NORAKSTS
Lieta Nr.A42461606
A0678-08/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 13.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Paegle,

piedaloties pieteicēja pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam *A.V.*,
atbildētāja – Liepājas pilsētas pašvaldības pilnvarotajai pārstāvei *I.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *H.K.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikumu par Liepājas pilsētas domes 2006.gada 11.maija lēmuma Nr.246 „Par Liepājas pilsētas domes 2000.gada 15.jūnija lēmuma Nr.276 „Par zemesgabala Pasta ielā 22 sadalīšanu" atzīšanu par spēku zaudējušu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 9.augustā Administratīvajā rajona tiesā (turpmāk – tiesa) saņemts pieteicēja pieteikums par Liepājas pilsētas domes (turpmāk – atbildētājs vai pašvaldība) 2006.gada 11.maija lēmuma Nr.246 „Par Liepājas pilsētas domes 2000.gada 15.jūnija lēmuma Nr.276 „Par zemesgabala Pasta ielā 22 sadalīšanu" atzīšanu par spēku zaudējušu" (turpmāk – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

2006.gada 10.augustā ar tiesneses lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta (*lietas 2.lapa*).

[2] Pieteikumā (*lietas 4.-5.lapa*) norādīti šādi argumenti:

[2.1] Pārsūdzēto Lēmumu atbildētājs nepaziņoja personām, uz kurām tas attiecas (administratīvā akta adresātiem) un kuru tiesiskās intereses tas aizskar.

[2.2] 2000.gada 15.jūnijā atbildētājs pieņēma lēmumu Nr.273, ar kuru nolēma sadalīt nekustamo īpašumu Liepājā, Pasta ielā 22, divos atsevišķos īpašumos, kā arī nolēma noteikt braucamā ceļa servitūtu par labu nekustamajam īpašumam Pasta ielā 22a, Liepājā.

Ar pārsūdzēto Lēmumu minētais pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmums Nr.273 tika atzīts par spēku zaudējušu.

[2.3] Atbildētājs pārkāpis savas kompetences robežas, kas noteiktas Administratīvā procesa likumā (turpmāk - APL) un kas ierobežo iestādes rīcību attiecībā uz tās izdotiem un spēkā esošiem administratīvajiem aktiem.

[2.4] 2000.gada 15.jūnija lēmums Nr.273 ir labvēlīgs administratīvs akts, jo ar to tika apmierināts iesniedzēju (nekustamā īpašuma Pasta ielā 22, Liepājā kopīpašnieku) prasījums par nekustamā īpašuma, kas atrodas Pasta ielā 22, Liepājā, sadalīšanu. Pieteicējs uzskata, ka 2000.gada 15.jūnija lēmums Nr.273 ir spēkā esošs, turklāt tas ir daļēji izpildīts (uzsākta tā izpilde). Līdz ar to tas uzskatāms par neapstrīdamu labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu.

[2.5] Pārsūdzētajā Lēmumā nav norādīts neviens no APL 85.panta otrajā daļā minētajiem apstākļiem, kas pieļautu administratīvā akta atcelšanu. Bez tam, pieteicējs uzskata, ka pārsūdzētajā Lēmumā nav ietverts pamatojums. Līdz ar to nav ievērotas APL 67.panta otrajā daļā noteiktās prasības, kas ir būtisks procesuāls pārkāpums.

[3] Ar pārsūdzēto Lēmumu *(lietas 8.lapa)*, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām" 21.panta pirmo daļu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 1.panta 16.punktu, izskatot dzīvojamās mājas Pasta ielā 22, Liepājā iedzīvotāju 2006.gada 6.februāra iesniegumu un Liepājas pilsētas domes pastāvīgās Pilsētas attīstības komitejas 2006.gada 5.maija lēmumu (sēdes protokols Nr.5) nolemts atzīt par spēku zaudējušu Liepājas pilsētas domes 2000.gada 15.jūnija lēmumu Nr.273 „Par zemesgabala Pasta ielā 22 sadalīšanu".

[4] 2006.gada 4.septembrī tiesā saņemts pašvaldības rakstveida paskaidrojums *(lietas 14.–15.lapa)*, kurā norādīts, ka atbildētājs pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt. Paskaidrojumā norādīti šādi apsvērumi:

[4.1] Atbildētājs uzskata, ka pārsūdzētais Lēmums nav administratīvais akts. Neviena publisko tiesību norma neuzliek pašvaldībai pienākumu sadalīt zemes gabalu. Lēmumus par zemes sadalīšanu ir tiesīgas pieņemt arī citas personas, tai skaitā, fiziskās un juridiskās personas, tādēļ uzskatāms, ka pašvaldība darbojusies privāto tiesību jomā.

[4.2] Atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 1.panta 16. punktam, pašvaldība bija tiesīga veikt zemes gabala sadalīšanu līdz dzīvojamas mājas privatizācijas uzsākšanai. Dzīvojamās mājas privatizācija tika uzsākta jau 1998.gadā, tādejādi pašvaldība 2000.gadā pēc dzīvojamās mājas nodošanas privatizācijai nevarēja pieņemt lēmumu par nekustamā īpašuma sadali.

[4.3] 2000.gadā pašvaldība bija viens no nekustamā īpašuma Pasta ielā 22, Liepājā, īpašniekiem, un tā nebija tiesīga bez visu pārējo līdzīpašnieku piekrišanas pārgrozīt minēto īpašumu, - bija nepieciešama visu īpašnieku piekrišana sadalīt zemes gabalu. Bez tam, pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmumu nav bijis iespējams reāli izpildīt, jo pretējā gadījumā būtu apgrūtināta atsevišķu īpašnieku piekļuve dzīvojamai mājai.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja, atsaucoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[6] Atbildētāja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, balstoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā ietverto pamatojumu.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, uzklausot administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, nonāca pie secinājuma, ka pieteikums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

[8] Tiesa konstatēja lietā šādus apstākļus:

[8.1] Ar Liepājas pilsētas domes 1998.gada 17.septembra lēmumu Nr.335 (protokola Nr.18, 8.#) nolemts uzdot Liepājas pilsētas Dzīvojamo māju privatizācijas komisijai sākt dzīvojamo māju, tostarp arī dzīvojamās mājas Pasta ielā 22, Liepājā, privatizāciju (*lietas 39.lapa*).

[8.2] 1998.gada 20.novembrī starp Liepājas pilsētas domes dzīvojamo māju privatizācijas komisiju kā pārdevēju un pieteicēju kā pircēju noslēgts pirkuma līgums Nr.2055 par dzīvokļa Nr.7, Pasta ielā 22, Liepājā, pirkšanu (identifikācijas Nr.17000320157-007) (*lietas 59.lapa*).

[8.3] Pamatojoties uz 1998.gada 20.novembra pirkuma līgumu Nr.2055 ar zemesgrāmatu tiesneses 1999.gada 4.marta lēmumu pieteicējam nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.7, Pasta ielā 22, Liepājā (*lietas 12.lapa*).

[8.4] 1998.gada 20.novembrī starp Liepājas pilsētas domes Dzīvojamo māju privatizācijas komisiju kā pārdevēju un pieteicēju kā pircēju noslēgts pirkuma līgums Nr.2056 par dzīvokļa Nr.6, Pasta ielā 22, Liepājā, pirkšanu (identifikācijas Nr.17000320157-006) (*lietas 61.lapa*).

[8.5] 1998.gada 27.novembrī starp Liepājas pilsētas domes dzīvojamo māju privatizācijas komisiju kā pārdevēju un pieteicēju kā pircēju noslēgts pirkuma līgums Nr.2119 par dzīvokļa Nr.10, Pasta ielā 22, Liepājā, pirkšanu (identifikācijas Nr.17000320157-010) (*lietas 54.lapa*).

[8.6] 2000.gada 25.janvārī pieteicējs kopā ar pārējiem līdzīpašniekiem iesniedzis iesniegumu Liepājas pilsētas zemes komisijai, lūdzot sadalīt divos atsevišķos īpašumos nekustamo īpašumu, kas atrodas Pasta ielā 22, Liepājā, un sastāv no zemes gabala 1314 kvadrātmetru platībā un namīpašuma - divām dzīvojamām ēkām (*lietas 10.lapa*).

[8.7] Ar Liepājas pilsētas domes 2000.gada 9.marta lēmumu Nr.121 (protokola Nr.5, 21.#) nolemts privatizēt dzīvojamās mājas [..] kopā ar dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu, iekļaujot privatizējamo objektu sastāvā zemes īpašumu atbilstoši domājamai daļai [..] (*lietas 35.-38.lapa*).

[8.8] Ar Liepājas pilsētas domes 2000.gada 15.jūnija lēmumu Nr.273 „Par zemesgabala Pasta ielā 22 sadalīšanu" nolemts sadalīt nekustamo īpašumu Pasta ielā 22, Liepājā, divos atsevišķos īpašumos (*lietas 9.lapa*).

[8.9] 2001.gada 25.oktobrī noslēgti Zemes pirkuma līgumi: Nr.1024 par zemes gabala Pasta ielā 22, Liepājā, 281/6461 domājamās daļas atsavināšanu (*lietas 55.lapa*); Nr.1023 par zemes gabala Pasta ielā 22, Liepājā, 588/6461 domājamās daļas atsavināšanu (*lietas 58.lapa*); Nr.1022 par zemes gabala Pasta ielā 22, Liepājā, 269/6461 domājamās daļas atsavināšanu (*lietas 60.lapa*); un Nr.1021 par zemes gabala Pasta ielā 22, Liepājā, 612/6461 domājamās daļas atsavināšanu (*lietas 62.lapa*).

[8.10] 2006.gada 11.maijā pieņemts pārsūdzētais Lēmums, ar kuru atzīts par spēku zaudējušu pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmums Nr.273 „Par zemes gabala Pasta ielā 22 sadalīšanu" *(lietas 8.lapa).*

[8.11] Ar Liepājas pilsētas domes 2006.gada 2.novembra lēmumu Nr.555 (protokola Nr.14, 35.#) nolemts izbeigt pašvaldības īpašuma tiesību uz nekustamo īpašumu Pasta ielā 22, Liepājā (*lietas 40.lapa*).

[9] Lietā ir strīds par to, vai atbildētājs bija tiesīgs ar pārsūdzēto Lēmumu atzīt par spēku zaudējušu pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmumu Nr.273 „Par zemes gabala Pasta ielā 22 sadalīšanu".

[10] Ar Liepājas pilsētas domes 1998.gada 17.septembra lēmumu Nr.335 (protokola Nr.18, 8.#) nolemts uzdot Liepājas pilsētas Dzīvojamo māju privatizācijas komisijai sākt dzīvojamo māju, tostarp arī dzīvojamās mājas Pasta ielā 22, Liepājā, privatizāciju (*lietas 39.lapa*).

Neskatoties uz minēto, ar pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmumu Nr.273 „Par zemesgabala Pasta ielā 22 sadalīšanu" *(lietas 9.lapa)* nolemts sadalīt nekustamo īpašumu Pasta ielā 22, Liepājā, divos atsevišķos īpašumos: zemesgabalam 597 kvadrātmetru platībā, uz kura atrodas divstāvu mūra dzīvojamā māja, saglabāt adresi Pasta iela 22; zemesgabalam 717 kvadrātmetru platībā, uz kura atrodas pusotrstāva dzīvojamā māja, piešķirt adresi – Pasta iela 22A. Bez tam, ar minēto lēmumu zemesgabalam Pasta ielā 22, Liepājā, noteikts apgrūtinājums – braucamā ceļa servitūts par labu nekustamajam īpašumam Pasta ielā 22A.

Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" (*redakcijā, kas bija spēkā lēmuma pieņemšanas laikā*) 1.panta 16.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas sagatavošana privatizācijai ir tiesisko un organizatoriski tehnisko darbību kopums, kas jāveic, lai noteiktu dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu un reģistrētu šo māju vai māju un zemi zemesgrāmatā līdz dzīvojamās mājas privatizācijas uzsākšanai.

No minētā ir secināms, ka visas darbības, kas attiecas uz dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanu, kā arī uz dzīvojamās mājas vai dzīvojamās mājas un tai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala ierakstīšanu zemesgrāmatā, ir veicamas **līdz** dzīvojamās mājas privatizācijas uzsākšanai.

Izskatāmajā gadījumā lēmums par konkrētā objekta – pašvaldības dzīvojamās mājas, kas atrodas Pasta ielā 22, Liepājā, privatizācijas uzsākšanu bija pieņemts jau 1998.gada 17.septembrī, kā arī jau bija uzsākta tā izpilde (*skat. šā sprieduma 8.punktu ar apakšpunktiem*). Līdz ar to, saskaņā ar iepriekš citētajā tiesību normā noteikto, atbildētājs vairs nebija tiesīgs veikt tādas darbības, kuras ir jāveic stadijā, kad dzīvojamā māja vēl tiek sagatavota nodošanai privatizācijai.

Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 7.panta otrā daļa cita starp paredz, ka gadījumā, ja daudzdzīvokļu māja atrodas uz pašvaldības īpašumā esošas zemes, privatizācijas objekts ir dzīvojamā mājā esošs dzīvoklis, neapdzīvojamā telpa vai mākslinieka darbnīca kopā ar attiecīgu kopīpašumā esošu dzīvojamās mājas domājamo daļu un tā zemes gabala domājamo daļu, uz kura šī māja uzcelta.

Tas nozīmē, ka pēc lēmuma pieņemšanas par konkrētas dzīvojamās mājas privatizācijas uzsākšanu attiecīgais privatizācijas objekts vairs nevar tikt mainīts – pašvaldībai piederošais nekustamais īpašums nododams privatizācijai tādā sastāvā kā ir ierakstīts zemesgrāmatā.

[11] Civillikuma 1130.pants noteic, ka servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu.

Ievērojot minēto, secināms, ka strīdam par servitūta tiesībām saskaņā ar Civillikuma 1130.pantu ir civiltiesisks raksturs, un tas izriet no personu īpašuma tiesībām.

Servitūtu nodibināšanas kārtību nosaka Civillikuma 1231.pants, un saskaņā ar minēto tiesību normu pašvaldībai nav dotas tiesības nodibināt servitūtu; jo servitūtu nodibina: 1) ar likumu; 2) ar tiesas spriedumu; 3) ar līgumu vai testamentu.

Ievērojot iepriekš citētās Civillikuma normas, secināms, ka pēc lēmuma pieņemšanas 1998.gada 17.septembrī par dzīvojamās mājas Pasta ielā 22, Liepājā, privatizācijas uzsākšanu, pašvaldība faktiski ir atteikusies no minētā nekustamā īpašuma valdījuma. Savukārt nekustamā īpašuma tiesiskajiem valdītājiem bija pamats risināt jautājumu par ceļa servitūta noteikšanu civilprocesuālā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā. Līdz ar to šāda jautājuma izskatīšana neietilpa pašvaldības kompetencē.

[12] Administratīvā procesa likuma 74.panta pirmās daļas 2.punkts citastarp noteic, ka administratīvais akts nav spēkā, ja to ir izdevusi iestāde, kurai konkrētā administratīvā akta izdošana nav piekritīga.

Izskatāmajā gadījumā nepastāv strīds par to, ka bija uzsākta 1998.gada 17.septembra lēmuma izpilde (dzīvojamās mājas Pasta ielā 22, Liepājā, dzīvokļu īrniekiem jau bija izsūtīti paziņojumi par pirkuma līgumu slēgšanu, kā arī jau bija noslēgti pirkuma līgumi) un tādējādi pašvaldība 2000.gada 15.jūnijā vairs nebija tiesīga lemt par zemesgabala Pasta ielā 22, Liepājā, sadalīšanu; kā arī pašvaldībai nebija tiesību noteikt minētajam zemesgabalam apgrūtinājumu – braucamā ceļa servitūtu par labu nekustamajam īpašumam Pasta ielā 22A, Liepājā (*skat. šā sprieduma 10. un 11.punktu*). Secināms, ka 2000.gada 15.jūnijā atbildētājs ir pieņēmis lēmumu, kura pieņemšana pašvaldības kompetencē neietilpst; līdz ar to šāds lēmums saskaņā ar iepriekš citēto tiesību normu ir spēkā neesošs uz likuma pamata, un turklāt to arī nav iespējams izpildīt.

[13] Ar pārsūdzēto Lēmumu atbildētājs būtībā ir konstatējis faktisko situāciju, tas ir, ka pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmums uzskatāms par spēkā neesošu administratīvo aktu.

Kā jau iepriekš tiesa konstatēja, pašvaldības 2000.gada 15.jūnija lēmums bija spēkā neesošs uz likuma pamata (*ex lege*), un to arī nebija iespējams izpildīt, līdz ar to nav tiesiska pamata apmierināt pieteikumu par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu, kā to vēlas pieteicējs. Tiesa secina, ka šādā situācijā nebija cita risinājuma, kā vienīgi atzīt par spēkā neesošu tādu administratīvo aktu, kurš ticis izdots ārpus iestādes kompetences.

Tiesa uzskata, ka atbildētājs ir noskaidrojis pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanai nepieciešamos apstākļus un ir pamatoti secinājis, ka atcelt var tikai spēkā esošu administratīvo aktu, savukārt spēkā neesošiem administratīvajiem aktiem nav nekādas tiesiskās iedarbības un tādēļ tos nevar atcelt.

Līdz ar to tiesa nevar piekrist pieteicēja argumentam, ka pašvaldība atcēlusi pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu.

Tiesa arī uzskata, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam pašam vajadzēja apzināties, ka administratīvais akts ir spēkā neesošs, jo to nebija iespējams izpildīt.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 250.pantu, 251.panta sesto daļu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *H.K.* pieteikumu par Liepājas pilsētas domes 2006.gada 11.maija lēmuma Nr.246 „Par Liepājas pilsētas domes 2000.gada 15.jūnija lēmuma Nr.276 „Par zemesgabala Pasta ielā 22 sadalīšanu" atzīšanu par spēku zaudējušu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2008.gada 13.oktobrī.

Tiesnese (paraksts) R.Paegle

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____ R.Paegle
Rīgā, 2008.gada 13.oktobrī.